

ПОЛИЦИЈА

БРОЈ 2.

15. ОКТОБАР

ГОДИНА 1.

Осигурање жандарма

Жандарм, као орган полиције реда и безбедности, први је непосредно изложен свима непријатностима и опасностима које су скопчане са том тешком и пуно одговорности дужношћу. Ако се појаве хајдуци, жандарм треба први да стави свој живот на коцку, да би се друштво ослободило тог опасног противника. Ако треба извршити претрес сумњивих места, жандарм мора први ићи напред. Ако треба сузбити разуздане руље и елементе нереда, жандарм први мора да изложи своје груди. Уопште, жандарм, као оно војник на мртвој стражи, први мора да се сукоби с непријатељем реда и поретка.

С обзиром на оваку тешку и деликатну дужност жандарма, друштво је дужно да од своје стране учини све, да његов положај што боље осигура и на тај начин, с једне стране придобије за ту службу што боље кандидате, а с друге, да им да могућности и обвеже за исправну, марљиву и до пожртвовања одану службу.

У свима напредним земљама, које су стигле да се озбиљно позабаве полицијом, питање о осигурању жандарма давно је скинуто с дневног реда.

У Енглеској, Немачкој, Аустрији, Холандији и многим другим државама и местима, одавно је уведено осигурање жандарма на случај онеспособљења или погибије у вршењу службе. Ово осигурање скоро је свуда изведено по начелу: *да један део њеремије њлате сами жандарми, а други, обично већи, држава.*¹

У мањим немачким варошима, где је полиција у општинским рукама, сама општина осигурава полициске органе, почев од председника општине као њиховог шефа па до стражара. Тако на пример у Бибриху, мањој немачкој вароши, општина

¹ Под именом жандарма подразумевамо све полиц. органе, који код њих врше исту службу као и наши жандарми.

је осигурала председника са 20.000, комесаре са по 8000, а полиц. стражаре са по 4000 марака. Учешће осигураника у плаћању премије незнатно је.

Услови осигурања у опште тако су повољни, да остварење његово није скопчано ни с тешкоћама ни с великим материјалним жртвама.

У Аустрији на пр. за осигурање жандарма пешака, на случај погибије или сталног телесног онеспособљења у служби, на суму од 1000 кр., плаћа се 1'50 кр. годишње; на суму од 2000 кр. 3 кр. и т. д. Коњаник жандармски, због тога што је изложен већој опасности, плаћа 2—3 кр. више годишње.

Сем ових издатака, не плаћа се ништа друго, јер се код тих осигурања не тражи лекарски преглед нити ма какав други споредни издатак.

На тај начин ове су државе успеле, да с једне стране испуне једну хуману дужност, а с друге да придобију за жандармски кор људе, који, кад дужност захте, и живот на жртву приносе.

Није онда чудо, што сваки који је походио те земље, с поштовањем говори о њиховим жандармима, као органима безбедности и о примерном реду, за који се ови службеници искрено старају.

Потреба ове хумане и корисне установе ван дискусије је у свима модерним полицијама. Код нас се та потреба до данас није истицала и није ни чудо, што се надлежни нису њоме занимали нити што у том погледу учинили.

Циљ је ових редака да се истакне и нагласи потреба ове несумњиво корисне установе, чије извођење није скопчано ни са тешкоћама ни са великим материјалним жртвама и да се скрене пажња надлежнима, да је крајње време да се приступи овим мерама, које ће дати за резултат: довољан број добрих и способних кандидата за жандармски кор и гаранцију за исправну и до пожртвовања одану службу. Јер не треба се варати и губити из вида: да се исправност, оданост и пожртвовање може тражити само од оних, који неће у тешким и опасним моментима мислити на то, шта ће бити с њиховим неосигураним породицама.

Ако се чак узме у обзир статистика таквих несрећних случајева код жандарма за последњих десетину година, видело би се такође, да је ово осигурање пробитачно и потребно.

Ми смо се распитали код осигуравајућих друштава о условима, под којима би они код нас били осигурани и добили смо извештај, да би осигурање било под истим условима, под којима се врши у Аустро-Угарској. То је још један разлог да се остварењу овога осигурања не могу наводити тешкоће услова.

За 1500 жандарма, колико их од прилике има у Србији, држава би евентуално имала да изда на 2—3000 динара годишње. Такву незнатну потпору она би лако могла да учини, а наше је уверење да жандарми такву помоћ заслужују.

Па и да се на послетку од стране државе не да никаква концесија за олакшицу њиховог осигурања, потреба за осигурањем од несрећних случајева у вршењу службе не може бити у сумњи. Њу треба жандарми да остваре ма и њиховим личним улозима.

Женскиње, полициски чиновници

Један немачки полициски лист доноси овај чланак, који ми због његове важности, доносимо у целости.

Пре кратког времена примљена је у полицију у Мајнцу, за асистенткињу једна женска, чије способности још сад веома хвале.

Новине доносе како ће и други немачки градови томе следовати.

Мајнц није први и једини град где су употребљене женске снаге за полициску службу. Сем њега можемо поменути и Берлин, Дрезду, Ерфурт, Хамбург, ХанOVER, Лајпциг, Минхен и т. д. Женски је рад у полицији за сад, и ако разноврсан, још веома ограничен. Још се управо не зна шта све може женскиње у полицији да ради, а о томе се мало и мислило, јер је често женскиње и од самих полициских органа с неповерењем примано. Апсанџиска служба, морални и сиротињски надзор готово су једине гране у којима је делање жене било веома успешно. Разуме се, да се оне посвећују само службовању око женскиња и деце.

Сравнимо ли женин рад с радом полициских чиновника, нећемо моћи још да је ставимо у ред обичних полициских чиновника, јер она не врши ни *егзекутивну* ни *криминалну* службу, нити пак носи униформу и сабљу. Међутим, из Мајнца јављају,

да тамошња полициска асистенткиња има дужности са женама и децом и у криминалним стварима, и то с пристанком, и шта више по жељи самих истражних власти. Изгледа да је она прескочила преграду која је била између „полициске помоћнице“ и „полициске чиновнице“ и да се с правом може назвати: „*прва жена полициски чиновник у Немачкој*“.

Да су нама потребни женски полициски чиновници, мислимо да не треба ни наглашавати. Додаћемо само то да и у другим земљама, наиме у Енглеској, женске службе у полицији. У Birimigtlan-у намештено је у санитарској полицији 16 надзорница вароши и за надзор над њима још једна надзорница. И веома заслужни за полициске псе „Commisaire en chef de police Waesemael“ у Гану (Белгија), примио је у службу више жена још од пре неколико година.

Која би полициска места била приступачна женскињу? Поред горе поменутих још и: контролисање пијаца, животних намирница и станова. Имајући на уму нарочиту склоност, искуство и познавање ових ствари, без сумње да ће оно ту више допринети, него његов мушки колега. Али тако исто не сме женскиње бити удаљено ни од криминалистике и треба да му се повере поступци са женскињем — кривцима и истраживање сведока код деце, пошто женскиње боље познаје њихову душу и осећаје. Тако исто и у истрагама у случајевима крађе по трговинама које су учињене од стране женскиња, као и у посматрању и ухођењу и т. д. могло би се са успехом да употреби женскиње.

Полиција пружа жени једно велико поље рада, жени, која нема и иначе толико потреба и јевтиније ради од човека. Како она тражи нова поља рада, мора се доћи до тога, да се и полиција користи том помоћном снагом.

Објашњење зашто то већ до сад није учињено мора се тражити у нашој данашњој полицији, која је назадна и која се може сравнити с каквим старим пањем, на коме посејано ново семе не може особито много да напредује. Женски полициски чиновник заједно с полициским псом и полициском палицом, тим најмаркантнијим средством модерне полиције, има то заједничко, што њихово време још није дошло. Поред великих успеха, што их је полициски пас починио за последњих 10 година, његова је употреба још веома мала. Полициска се палица срдито одбацује, па не изостаје ни хладноћа према женскињу

— полицајцима. Наша данашња полиција је једно војно тело које се попуњава из подофицира. Потичући из војске, не слаже се са осећањима народа, а с погледом на војничко, грубо васпитање њених органа она изазива ону пажњу коју би грађани данас с правом могли од ње да траже. На то још долази и застарели полициски програм, који ни мало не води рачуна о неопходноме захтеву садашњости: „*диревентивност*“. Тим се и објашњавају затегнути односи између полиције и народа, она нетрпељивост и недовољна узајамна помоћ. Војничко уређење спречава је да уводи новине које смо горе поменули. Она се боји да њихово уређење не шкоди њеном војничком угледу. Потребно је, као што видимо, да нашу данашњу *војничку* полицију заменимо *цивилном*. Она би одговарала данашњем развитуку а и жени би дала прилике на потпун успех у полициској служби. Како овај захтев може изазвати одобравање, али у исто време и рђаво тумачење, наводимо још нешто у корист тога: Скупимо ли уједно све могуће опасности против наше државе и друштва, наићи ћемо на четири стадијума:

У првome стадијуму налази се држава кад води срећан рат изван државних граница. У другоме, кад је несрећним ратом непријатељ ушао у земљу, или кад избије револуција. Трећи стадијум наступа по угушивању револуције или анектирању нових земаља. Четврти је у мирномe — нормалномe добу, кад је у земљи ред и мир, и кад се морамо борити против тежња криминалне природе.

Средства противу тога су ова:

У првome стадијуму војска и цивилна полиција. У другоме војска и војничка полиција. У трећем војска и војничка полиција. У четвртom војничка и цивилна полиција.

Наша данашња полиција је војничка. Она је створена по угушењу немира у средини прошлог столећа. Она је одговарала духу ондашњег времена. Али је могла после тога да се замени цивилном полицијом, чим је био наступио четврти стадијум.

Полициско њсето њотискује револвер, а њолициска њалица ће њотиснути њолициску сабљу. Жена је у том савезу трећи члан. Али она оставља за себе више циљеве. Она ће да уздрма целу полициску зграду; она је, као што је то већ Мајнц показао, спустила једну руку. Сви троје *њсето*, *њалица* и *жена* проповедају нову веру, један поглед на свет, који је стран данашњој

полицији која је постала из војске. Хуманитарне жеље које се остварују из овог тројства, не подлеже никаквој сумњи. Већ их видимо како се помаљају кроз започете реформе у казним процесима. То ће и полицију преуредити, подофицире послати натраг у команду и на њихово место довести цивилна лица а с њима и женскиње чиновнике, као што то и одговара данашњим модерним захтевима.

Контрола странаца

У прошлом броју нотирано је завођење једне нове установе при београдској полицији — *Контрола над странцима*, којом ћемо се сада, због њене важности, мало више забавити.

Београд је и по своје природне положају, лежећи на ставама двеју највећих европских река и на главној железничкој прузи која спаја западни са источним светом, и као престоница Србије, већ постао једна светска варош. У њему траже уточишта не само наши грађани из целе земље, и добри и рђави, већ је он постао и свратиште интернационалнога кривичнога света и свакојакх сумњивих типова.

Због тога се појавила потреба да се тај свет који дође у нашу престоницу подвргне систематској контроли у циљу предохране и као резултат те потребе основан је при кривичном одељењу Главне Полиције *одсек за контролу над странцима*, који је почетком прошлога месеца почео и функционисати.

Задатак је одсеку да води сталан надзор како над лицима која дођу са стране, тако и онима из саме земље.

При тој контроли прави се разлика: на лица која одседну по хотелима и лица, која одседну по приватним становима.

За лица која одседну по хотелима контрола се врши преко нарочитих органа из самог одсека. У том циљу цела је варош подељена на три секције и у свакој контролу над путницима врши један полициски службеник. Ти контролни службеници морају обићи два пута дневно све хотеле у својој секцији. Сваком приликом, они се уверавају, да ли су сви придошли путници уведени у хотелску путничку књигу, за тим преписују

путнике у нарочите бележнике по азбучном реду, који кад се испуне чувају се за нарочите циљеве у одсеку.

Секциони контролори носе узасе још по два већа бележника т. зв. *потернички контролник*, у коме су азбучним редом убележена имена свију лица, која се ма за што траже и *списак потерница*, у који су забележене редом све потернице како су долазиле с потребним подацима. Приликом обилажења контролори увек сравне имена путника с потерничким контролником и ако се нађе, да се име кога путника подударе са именом једнога лица, које се тражи и које се налази забележено у контролнику, онда се узима списак потерница, на који контролник упућује, да се види да ли се слаже лични опис и остали подаци у том списку са дотичним лицем, па ако то сравњење буде позитивно, онда се, разуме се, то лице приводи полицији. Иначе се ова контрола врши на начин, који путнике ни најмање не узнемирава.

Пријавне листе путника по хотелима квартови шаљу свакодневно Управи у дупликату, од којих се један примерак шаље општинској статистици, а други и задржава у одсеку, у коме се, пошто се и овде сравне с потерничким контролником, разређују азбучним редом по фаховима, у којима се чувају месец дана, па се онда опет азбучним редом везују по дењковима и чувају.

Што се тиче контроле по приватним становима, њу у првом реду врше квартални органи. Овде се на првом месту води разлика о лицима која дођу са стране и о лицима, која дођу из унутрашњости, дакле која су наши поданици. И једни и други кад остану дуже од 15 дана морају поред пријаве и лично предстати кварту, где им се на посебним формуларима, т. зв. *пријавама пребивања* узимају потребни подаци о личности, фамилија, у ком су циљу и на које време дошао и т. д. Том приликом се гледа да ли имају уредне исправе и где се покаже, да су лица осуђивана за прљава дела, онда се одмах удаљују из Београда, ако се нема уверења, да су се поправили, а ако се ма шта покаже сумњиво, онда се пише власти његовог дотадашњег места становања ради провере да ли су му дати подаци тачни. У сваком случају и једне друге пријаве пребивања достављају се са извешћем одсеку, који чини даља пропитивања.

Из ових пријава пребивања за странце састављају се нарочити картони, у које се поред имена са пријава убележавају

и најпотребнији подаци са назначењем последњег стана. Ти се картони остављају азбучним редом у нарочите кутије по државама. Свака доцнија промена стана лица бележи се на тим картонима, а кад који отпутују сасвим из Београда, онда се њихови картони ваде из кутије и остављају у другу кутију отпутовалих држављана дотичне државе. Ако би се тај исти поново доцније вратио, онда се његов картон опет вади и ставља са назначењем нове адресе на своје место у прву кутију.

На овај начин контролишу се сва лица која дођу у Београд и ако су опасна за јавну сигурност, онда се одмах удаљују из Београда или се иначе о њима води рачуна. Странци су у сталној евиденцији и у свако доба, лако се може видети где је ко од њих одсео или где је раније становао.

Корисност овог одсека је у толико већа, што при полицији због оскудице у локалима немамо тако потребног општег пријавног одељења. Само полициски службеници, нарочито они по квартовима, треба да схвате значај овог одсека и извршују тачно прописане одредбе, јер из тачног и правилног функционисања одсека зависиће и успех, који се већ сада у првом месецу осетио.

Ж. А. Л.

О пријему жандарма у полицијску службу

II

Треба ли кандидат да буде писмен и у којој мери?

Служба, која се поверава жандарму, безусловно захтева да је кандидат писмен. Без тога услова не може се замислити правилно вршење службе. Питање може бити само о том, колику писменост треба захтевати?

Модерне полиције траже да кандидат за жандармерију буде не само писмен, већ довољно писмен. Другим речима, оне се не задовољавају само тим, да кандидат уме да пише, него да уме и добро да напише оно што хоће.

За оцену писмености свуда кандидат полаже извесне испите. Тако у већини *немачких* полиција, тражи се поред осталог да кандидат пред официром напише свој животопис, а за тим и један задатак (диктак), из чега се види његов рукопис,

начин изражавања мисли, и т. п. У задатку мора бити и један пасус, у коме кандидат тврди да нема дугова, јер се само незадужени могу примити у трупу.

На овај начин постизава се двоје: даје се могућност за оцену писмености кандидатове, а сем тога из животописа могу се црпети подаци о његовим породичним приликама и оценити његова прошлост. Тим се постизава још и то, што овим својеручним написима кандидат даје јаче гаранције о истинитости података, које наводи, јер у напред зна, да ће бити отпуштен као варалица, ако се ма што противно о томе утврди, што е сам написао.

Поред тога кандидат полаже испит из читања и четири вида рачуна.

Само ако кандидат покаже повољан успех из ових предмета, може бити примљен у службу, иначе не.

У *Брислу* испит је још строжији. Кандидати полажу испите пред комисијом од три члана и сматра се да је положио испит онај, који покаже задовољавајући успех из свих предмета. У испитну комисију улази један учитељ основне школе, који оцењује писмени задатак и испитује из четири вида рачуна. Други члан оцењује задатак из фламанског језика, који сваки кандидат, поред француског, мора знати. А трећи члан је правник, који испитује кандидате из најосновнијих појмова државног и кривичног права.

Колика се важност придаје овом испиту види се из овога:

Писмене задатке кандидати не потписују, а да би се знало чији је који, на табаку за задатак прилепљен је коверат са једним формуларом, који кандидат потпише и затвори у коверат. Коверат комисија отвори по свршеној оцени свих задатака.

Толика предостражност тражи се за то, да оцена буде непристрасна и да се искључи свака протекција.

Лондонска полиција тражи од кандидата још да зна добро и лако да исприча догађај.

Од прилике такви се испити полажу и у Паризу, Бечу, Швајцарској и другим местима.

С правом се свуда сматра, да је ово једини погодан начин за избор кандидата, који ће умети схватити и правилно извршивати своју дужност и инструкције својих претпостављених.

Па не само то. Скоро свуда се кандидати, и поред поло-

женог испита и испуњења осталих услова, примају прво на пробу 6 месеци или годину дана, па тек после стално утврђују.

Наш закон о жандармерији, када је реч о овом услову, напомиње само толико, да писмене кандидате претпоставља неписменима. То, међутим, као што смо напред изложили, не само да није довољно, него је и штетно, јер даје маха да се приме у службу и неписмени кандидати, од којих полиција не може имати користи.

У времену, кад је закон постао, можда је овај захтев био и оправдан, али данас нема никаква смисла. Писменост се мора од кандидата безусловно тражити, ако нећемо и даље да трпимо пребацивања због жандарма, који своју дужност не могу да схвате, а још мање да је испуне.

Срамота је, да се и данас у престоници можемо срести с неписменим жандармом или ноћним стражаром, који не могу дати ни најобичнија обавештења.

III

Како треба регрутовати кандидате за жандармерију ?

По нашем закону, као што смо напред видели, регрутују се жандарми из добровољаца. То значи, да се код нас врши избор из реда оних кандидата, који се само за ту службу пријаве. О каквом избору, дакле, може још бити речи само онда, када се случајно више њих од једанпут пријави, иначе избор пада скоро на сваког, ко се сети да се пријави. А ми сви знамо какви су то кандидати. Највише их има из ново-ослобођених крајева који су дошли да потраже каква год посла, па ако га не нађу у фабрици или на канализацији, они закуцају и на врата команде жандармерије. Међу њима, према томе, врло мало има таквих, који су се јавили са уверењем, да у тој служби проведу век.

Нама није познат случај, да је команда икада расписала конкурс за попуњавање жандармерије, и ако је то једини пут и начин да се дође до пријаве већег броја кандидата и бољег избора.

У другим полицијама жандарми се само конкурсом и би-рају. Конкурс се објављује преко новина, а у неким се местима поред тога извештавају и пуковске команде, да би подофицири сазнали, а по општинама се и нарочите објаве растурују.

Кандидати се обично прво писмено пријаве, да се не би

изложили трошковима, па команда после позива на испит оне који имају и друге потребне услове по конкурсy.

На тај начин увек се пријава већи број кандидата но што је потребно и онда може бити речи о избору способних жандарма.

Крајње је време да се и код нас напусти досадашња пракса и избор у будуће врши само конкурсом. Да се дакле, прво тражи писмена пријава, па потом сваком пријављеном кандидату, да се пошље потребан формулар да се попуни подаци из којих би се ценила његова способност за конкурисање у опште.

Ради потпуности излагања треба да поменемо и случај који смо видели у женеvској полицији. Тамо се за жандарме не расписује конкурс и то не само због тога што вечито имају у изобиљу пријављених кандидата, но и због тога, што они у таквом начину попуњавања жандармеријског кора налазе убијање угледа трупи.

Наравно да овај разлог нимало не може бити оправдан када се зна да се и много важнија места у државној служби попуњавају свуда конкурсом. Може бити да је тај разлог специјално за њихове прилике оправдан.

(Наставиће се)

Кратка упустава полициским органима

Прва помоћ у несрећним случајевима од електричне струје¹

С појавом електрицитета, који у индустрији и јавном саобраћају налази све више и више примене, поникао је на пољу рада један нов ред несрећних случајева, који у пуној мери заслужују да се полиција њима позабави.

Ма да се и направе за одбрану од повреда електричном струјом са све већим напретком електротехнике све више и више умножавају, — ипак се, због све већег и већег броја несрећних случајева на свима пољима рада, морамо обазрети и на све већу и већу примену електричне струје.

¹ По овим инструкцијама предаје се аустријским полициским органима. Нашим полициским органима, сматрамо да ће такође бити довољно ако се у случајевима указивања помоћи њих придржавају.

Искуство нас учи да несрећни случајеви наступају с једне стране због недовољног познавања опасности од од електричне струје и електричног постројења а с друге стране казује нам и то, да би се, у много случајева, повређени могао спасти само да му је његова околина умела на време пружити прву помоћ. Ми ћемо ове, за свакога од нас, тако важне ствари изложити одговором на питање :

Каква се помоћ мора указати оном, који је електричном струјом повређен ?

Прва помоћ коју треба да укажемо повређеноме јесте у томе да га, што је могућно пре, одвојимо од додира с предметом који спроводи струју а да при томе ни себе а ни другог не изложимо опасности.

У Бечу се догађало да су повређенога, који је био дошао у додир с прекинутом телефонском жицом, пуном струје, — хтели од ове ослободити на тај начин, што су га вукли за ципеле, на којима се био нахватао снег. Али они, који су га хтели од струје ослободити, били су наједанпут одбачени у страну. То показује да је тај начин непрактичан и да га не би требало упражњавати.

Најпростије је средство да се струја одмах прекине. Али то врло често није могућно. Кад то дакле није могућно, онда одмах треба прећи на спасавање повређенога, при чему треба увек добро пазити да и нас струја не захвати.

Одмах се свуче капут и руке се завуку у рукаве. Разуме се да одело не сме ни у ком случају бити мокро. Како пак, као што знамо, при спасавању *вод* — тле — игра најважнију улогу, то се морамо постарати да и ту будемо добро изолирани — издвојени. То ћемо учинити на тај начин, ако седнемо или клекнемо на какву столицу од дрвета или ако станемо на какву даску, и то дебелу и суву даску, и тако себе довољно заштитимо а и повређеноме можемо стварну помоћ да укажемо.

Ако је предмет за који се човек прилепио лако покретљив, н. пр. ако је тај предмет штап који слободно лебди — виси — онда га треба ухватити и непрестано га окретати у рукама докле га на тај начин не извучемо из руку повређенога.

При овоме послу ни у ком случају не смеју се употребити металне ствари, н. пр. турпија или други какав метални предмет, јер се тим излажемо врло великој опасности.

Ако је повређени прстима обухватио какав већи непокретан

предмет (н. пр. какав део на машини) онда му морамо прст по прст отварати. Ако ли ни то није могућно онда га морамо ухватити у висини седишта и подићи га у вис, чим ће се пролаз струје одмах прекинути, ако само струја кроз ноге или кроз седиште пролази даље у земљу.

Врло често виђамо монтере како рукују спроводницима пуним струје; њима су руке потпуно незаштићене и они при свем том смеју да додирну жицу а ни најмање да не примете и не осете струју. То је сасвим могућно јер стоје на добро изолованој подлози.

Ако је жица, с којом неко дође у додир, танка или ако би била таква, да ју је он руком обухватио или да му је обвијена око врата. тада је најбоље да се она пресече маказама које су на својим ручицама добро изолиране н. пр. баштенским или другим каквим маказама са дрвеним ручицама. За тај циљ постоје нарочите маказе, које се зову „маказе за изоловање“.¹

Али како су ове ствари, које треба да послуже за указивање помоћи, ретко кад при руци, — то је у таквом случају најбоље попети се на један добро изолован предмет, евентуално и клекнути на њ и повређенога ослободити додира од струје.

Како се обично дешава да повређени стоје за време док струја кроз њега пролази, то треба увек спречити да повређени не падне, кад се од струје ослободи.

На електричним трамвајима налазе се намештене на гвозденим катаркама или у зидовима на извесним одстојањима такозване справе за прекид струје које се познају по белој и по црвеној боји. Но, све се оне не могу употребити да се одмах затворе. Ако се дигне заклопац са овога сандучета, онда се тим одмах прекине ток струје на дотичној линији.

Чим се повређени уклони из домашаја струје, треба га одмах положити на под са уздигнутом главом и скинути са њега све од одела што му није довољно комотно, као: крагн,

¹ Изгледа ми да је умесно да у варошима, где се жице од телефонских и телеграфских постројења многоструко укрштавају и где се дешавају преласци струје услед додира жица, сваки монтер и сваки жандарм и ватрогасац треба да буде снабдевен таквим клештима. Ове клеште, помоћу којих се жица дебела до 4 mm лако може пресећи, врло су погодне за употребу и не стварају никакву опасност за онога који хоће помоћ да укаже. Практичне су и по томе, што се могу лако носити у џепу.

кајиш, мидер и т. д. Једновремено с тим треба се постарати да има ваздуха и светлости у довољној мери.

Ако болесник дише, онда је довољно трљати му лице и груди мокром и хладном марамом. Препоручљиво је, одмах свући с њега одело и по табанима га четком трљати и голицати.

Ако ли, пак, повређени не дише, онда треба одмах отпочети с вештачким дисањем и не стати с тим па макар то и неколико сати трајало, док лекар не констатује, да је смрт наступила.

Одмах треба извадити језик и држати га у том положају чврсто и с чистом марамом и евентуалну нечистоћу (шлајм, крв) из уста избацити. Ако је само један помагач, он треба да клекне пред главом повређенога и обема рукама да ухвати његове руке код лаката и да их вуче снажно и равномерно ка глави; у времену од један до два секунда треба руке опет у облику лука да спусти к прсима на која лактови морају добро и чврсто бити ослоњени, тако да се при томе чује, да из груди излази ваздух.

Није ни мало корисно при томе хитати и журити; што се лакше и мирније ради у толико се пре долази до успеха. Најбоље је, ако се од прилике 16—20 покрета дисања направи у минуту.

Много је корисније кад се произведе вештачко дисање помоћу два помагача; они са обе стране главе имају да клекну и да ухвате по једну руку коју на показани начин једновремено горе и доле покрећу. С времена на време, у краћим размацима, мора се срце (место око леве сисе) влажним крпама снажно трљати; при том треба поднети под нос течности са јаким мирисом (нпр. сирће, салмијак и слично томе што се при руци нађе). Ноздрве и ждрело треба уз то дражити сламком или гушчјим пером. Стопале и вадле треба трљати каквом оштром четком. Остало пак тело треба покрити сувим и топлим покривачима.

Течности, као : теј, коњак, кафу док повређени не почне дисати, не треба никако давати.

Треба се нарочито чувати од тога да глава буде ниско положена. Ако се на ово не пази често пута може сва друга помоћ, која је давала пуно наде на успех, само због тога бити осујећена.

Као што је напред изложено при повредама од електричне струје дешава се врло често да се прекину крвни судови око мозга. Ако би се неко, код кога би се такав случај десио, поставио у такав положај да му глава буде ниже од трупа, онда ће се крв, која као и свака друга течност тежи да заузме што нижи простор, расути по мозгу; ако су крвни судови попуцали, онда ће крв у јакој мери истећи и раздробити мождану масу.

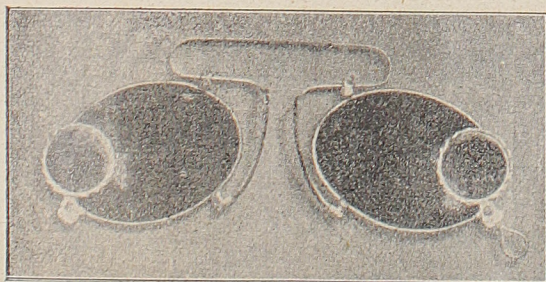
Ово опасно стање отклања се ако се горња напомена има на уму.

Ране које би се појавиле по телу не треба да уливају неку особиту зебњу, изузев случаја, ако су захватиле велики део тела; у том случају довољно је преливати их свежеом и хладном водом.

У свима случајевима повреда од електричне струје без изузетка мора се одмах послати по лекара и док он не дође треба продужити на описани начин вештачко дисање, па макар то и по неколико сати трајало. Толико би људи било спасено да се није још и сувише рано престало с покушајем да се повређени поврати у живот!

Полициске наочари

Париска полиција предузела је кораке да оцени практичну вредност и да доцније да својим органима наочаре, којима ће бити у стању не само да лепше и оштрије виде појаве пред собом, већ да воде рачуна о свему, шта се све за њиховим леђима догађа.

Ради те сврхе наочари имају са стране по једно мало издубљено стакло како слика показује.

Друга слика показује употребу од стране полиције.

Проналазач ових наочара је неки мајор француски, који није мислио на полицију, већ на војску кад је исти конструисавао.

Тај нови изуметак желела би полиција да искористи по великим варошима са огромним саобраћајем, и то нарочито на најживљим улицама и по раскрсницама, где се саобраћај креће на све стране, како у интересу самих полицајаца тако и

у интересу оних лица, које они узимају у заштиту при прелажењу преко улице или томе подобно.

И ако нама свакојако, у тој сврси, за потребу наше полиције за дуго неће требати, износимо њихову слику, јер смо уверени да се њихова употреба корисно може да примени и у многим другим специјалним случајевима.

Према извештајима немачких полициских листова, изгледа да ће наочари у служби полициским органима имати практичне вредности.

Уклањање бертијонаже

Под овим насловом доноси минхенски лист „Allgemeine Zeitung“ упоређење обеју метода за идентификовање криваца антропометрије и дактилоскопије, и при том долази до следећих резултата:

I Бертијонажа

1. Тражи нарочито изучени персонал, који је најмање месец дана на курсу то изучавао.
2. Захтева апарате, који стају најмање на 200 марака, и који се само код одређених лифераната могу добити.
3. Потребује присуство и рад двојице чиновника у исто време.
4. Може се употребљавати само у великим варошима и казним заводима.
5. Може идентифицирати само људе, који немају више да расту.
6. Могу се врло тешко да употребе при мерењу лешина на месту проналаска.
7. Тражи, да се при идентифицирању извештан део тела разголити, што је веома непријатно и увредљиво при мерењу женскиња.
8. При извесним мерама (на пр. дужина тела, дужина латњаче и висина тела у положају седећем) не даје тачне резултате (цифре).
9. Даје могућности идентифицираном лицу, да лажним држањем спречи утврђење исправних цифара (па и онај који мери, некад добије диференцију код исте личности при поновном мерењу од 2·9 см., ма да су све мере предострожности употребљене!!)
10. У интернационалном саобраћају има да се бори језичним тешкоћама, неједнакошћу мера, и разнородном броју мера (Русија).
11. Допушта обмане: при читању мера, при слушању онога што се диктира и при преписивању послатих карата.
12. Мора рачунати са тиме, да старост и промена органа услед болести, има често за последицу њихову несталност (колебљивост).

II Дактилоскопија

1. Може је научити сваки *служитељ* казненог завода за 20 минута.

2. Потребује за алате само један мали гумени ваљак, парче стакла, нешто штампарске боје, што све врло мало стаје и што се у *цеју од кајута* може собом носити.

3. Потребује при употреби само *једног* чиновника.

4. Може се применити и код *најмањих* полициских надлештава.

5. Може се употребити код лица *ма којег* доба старости јер мустра папиларних линија остаје апсолутно *стална* од рођења до смрти.

6. Може се *врло лако* да примени и при идентифицирању лешева.

7. Не тражи *никакво* свлачење личности, од које се узимају отисци.

8. Даје *тачне природне* отиске са тачним *ознакама*.

9. Не даје могућности, да идентифицирано лице при утврђивању идентичности својим држањем *обмањује* чиновника.

10. Нема потребе да рачуна са тешкоћама језичним, разних врста мера и т. д.

11. Не даје прилике за обману при читавању и т. д. јер се свагда шаљу оригинали.

12. Не познаје никакве утицаје старости и болести.

На завршетку чланак се завршава овим закључком:

„Антропометрија је добра али је дактилоскопија још боља. Ко рачуна да је статистика најбоље средство за доказивање, тај има за ово сјајни аргуменат: докле год је у Лондону употребљавана бертијонажа, годишњи просечни број идентифицираних личности је био 450.

После њене замене са дактилоскопијом, овај је број порастао на 5000, дакле се више но удесетостручио.“

У колико су ова тврђења тачна види се и по томе што се мишљење овога листа потпуно слаже са мишљењем француске академије наука о овим методама, које доносимо у белешкама.

Анархистички знак

Полициске власти на страни често се сусретају са овим знаком кад год имају потребе да претресају кога анархисту. Застава на знаку је као што се из слике види, анархистичка застава.

Наши полициски чиновници требали би такође да га познају, јер су у последње доба анархистичке идеје нашле одзива

и међу неколико десетина наших млађих одушевљених омладинаца.

До пре неколико година београдска је полиција дознавала о српским анархистима од страних полиција, пошто у Србији нису вршили никакву акцију, нити су осећали потребе за удружењем.

Употреба полиц. паса у жандармеријској служби

— Распис пруског Мин. Унутр. Дела —

Необични и сада већ свугде признати успеси, постигнути већ од дужег времена са полициским псима у служби државних и општинских полициских заведења, морали су довести на мисао,

да ли се не би и у жандармеријској служби са истим успехом могли употребљавати дресирани (обучени) пси. На жалост, неповољно финансијско стање није до сада дозвољавало, да се и на тај циљ у државни буџет уносе потребна средства и с тога би се за сада морало одустати од те преке потребе, да се врше опити о употреби т. зв. полицијских паса и у жандармеријској служби, да се изврши број округа, уочивши корист отуда по своје становнике, није понудио, да набави веште псе и одржава их под условом, да се једном или више жандарма у кругу округа изда допуштење, да могу таквог пса водити са собом, када су на служби.

Овим похвалним понудама стављен сам у могућност, да одредим одржавање курсева у дресури и вођењу службених паса за погодне жандарме, које су окрузи снабдели псима. По завршетку сада још недовршеног 2. курса у Саабрикену водиће 20 извећбаних жандарма добро обучене псе у служби са собом.

Сем ових жандар. п.-наредника (Wachtmeister) извежбана су и два наредника, који сада делују као учитељи на жандар. школама у Волау и Анибеку, у дресури и вођењу паса. Ови ће имати дужност, да између приправника у школи изберу, ради темељне поуке, у вођењу службених паса, способне жандарме.

Али, пошто се у последње време понуде разних округа за обучавање жандарма у вођењу паса нагомилале то се морало помишљати и на то, да се уведу курсеви и за жандарме под руководством горепоменутих наредника. У том циљу биће у жандар. школама у Волау и Анибеку до 1. априла о. г. уведене установе, које ће омогућавати, да се одржавају такви курсеви за већи број жандарма.

Вас учтиво молим, ако се у томе округу појавила жеља односно потреба за употребом полиц. паса у жандармерији, да у томе смислу покренете акцију срезова код дотичних средских начелника. При том напомињем, да жандармима није допуштено, да са собом воде псе, који су њихова лична својина, из службених обзира, јер се мора избегавати, да жандарми на уштрб службе у сопственом интересу врше дресуру и гајење паса и да на тај начин буду увлачени у препирке кинолошких удружења. Исто тако није дозвољено, да званична лица, општине и т. д. жандармима поклањају псе, јер право својине

на пса повлачи за собом и извесно право надзора, што је међутим дато само среским начелницима, који су у исто време и претпостављене старешине жандармове. А у малим срезovima могу уз то лако настати тешкоће у толико, што при смени жандарма неће увек бити могућно да се новом жандарму повери вођење пса, док се у већем броју жандарма у округу вероватно увек налази по један који је вичан вођењу паса. Према томе могу се само они окрузи узети у обзир, који сем паса дају средства и за њихово издржавање и осигурање.

За ово последње траже Друштво за осигурање „Немачка“ у Берлину и Швајцарско „Друштво за осигурање у случају несреће“ у Базелу годишњу премију од 5 мар., али ће извесно и друга друштва бити вољна, да одобре исто тако повољне услове. За издржавање пса плаћају краљ. полиције 13 до 15 марака месечно. При храњењу мора се у колико је могућно више водити рачуна о јачем чулу мириса псећег.

За службене псе погодни су, према досадашњем искуству: овчарски пси, добермани, ајредалски и ротвајлери. У избору између ове четири расе остављају се срезovima одрешене руке.

Само ће се оним жандармима дозволити вођење паса у служби, који су успешно завршили потребне курсеве. Пошто су из службених обзира наредници и жандарми — коњаници искључени из вођења паса, то се за курсеве могу узимати у обзир само жандармеријски поднаредници који су пешаци. Даља је претпоставка, да они знају да се опходе са псима и да имају воље за ту нову дужност. Ово треба да се утврди пре но што се изберу најпогоднији жандарми; а сам избор вршиће срески начелници у споразуму са среским официрима.

Пријаве ће се мени подносити. Пошто избор будем потврдио, упутиће шеф жандармерије жандарме у те курсеве.

Трошкови за курсеве, путни трошкови и додаци за жандарме, као и трошак за по 1 примерак књиге о дресури и извештај материјал потребан учесницима курса, учиниће се из државне касе.

Пошто се жандармима из службених обзира не може допустити, да буду чланови каквог друштва за обуку полиц. паса, то би се могло, — ако у каквој суседној државној или општинској полицији не би било могућности да се жандарми обуче у вођењу паса помоћу извесног материјала (лоповско одело, баријера за прескакање ит.д.), — узети у оцену, да ли не би можда

било згодно, да сами окрузи, као што је то већ у појединим случајевима и учињено, приступе таквом једном друштву, ако се жандарму тиме призна могућност за обуку у близина.

Берлин, 28. јануара 1910.

Мин. Унутр. Дела,
Молтке

П о д л а ц

— Морис Левел —

Таман сам био средио акта ислеђења по предмету једног тајанственог убиства тровањем, кад доктор уђе.

Био је то омалео човек, једна, иначе, добра душа, али мало чудноват... Ма какво да је време, он би, с рукама у цеповима, брзо ишао, обилазећи своје болеснике. Кад би га човек сусрео и зауставио, он би се чисто тргао као иза сна пробуђен.

Осем својих болесника, с којима га је доводила у везу само његова лекарска дужност, није никога више походио. Избегавао је свет, и живео врло повученим животом у једној тужној кућици готово изван вароши...

У сваком другом случају ја бих био изненађен његовом походом, али, како је био у исто време и судски експерт, то ме није чудило што га видим у својој канцеларији.

Пружих му руку. Он је додирну врховима својих прстију и не гледајући ме никако у очи, упита ме :

— Да ли вас нисам узнемирио ?

— Ни најмање!... Изволте сести...

Приметих да је у лицу блеђи и да непрекидно дрхташе. Био је новембар. Киша је већ два дана падала, и то она ситна, хладна, јесења киша, која пробија до костију и мрзне срж у њима. Упитах га да му није хладно. Он ми расејано и муцајући одговори :

— Нимало!... Нимало!...

Кадгод бих се с њим сусрео, увек би на мене учинио утисак човека који се снебива, кога нешто мучи. Али никад тај утисак није био јачи него у томе тренутку. Па, ипак, покушах да се нашалим, те му рекох :

— Треба неког у срезу да убију, па да имам задовољство

да вас видим. Данас такође, без сумње, долазите по предмету оног убиства тровањем?

— Доиста....

Он се уједе за усне, по том климну главом два-три пута и учини:

— Да... доиста... дошао сам да вас молим да ме разрешите од дужности судског експерта...

Учиних један покрет. Хтедох да га нешто упитам. Он ми не даде за то времена и рече:

— Не прекидајте ме... Мало после судићете сами да ли могу да испуњавам дужности судскога експерта, за које сам одређен; имам ја да вам откријем страшне ствари....

Док ми је то говорио, беше подигао главу, и тада први пут бејаш приметно његове очи, које обично имађаху поглед који бежи и који се крије. У томе тренутку његов поглед беше као прикован на мени.

— Ево... У овој ме вароши познају мало или готово нимало. О мојој се прошлости не зна нимало, не зна се апсолутно ништа, и ја хођу баш вас с њом да упознам.

— Нисам био створен за миран и монотони живот паланачког лекара, за живот без амбиција и наде, који прати човека кроз тесне и прљаве сеоске улице. Отпочео своју праксу у Паризу. У њему сам живео две године. Ту сам се и оженио....

Хтедох да га прекинем, али ми не даде већ брзо настави:

— Удовац сам. Други би се на моме месту оженио из рачуна, из интереса, због новаца. Ја сам се, пак, оженио из љубави. И требало је да сам и сувише волео, па да са задовољством сачекам све недаће брачног живота једино са средствима које даје несигурна и случајна клијентела лекара почетника.

— На неколико месеца после нашег венчања, моја жена, која је дотле била врло здрава, поче да се мења. Није се ни на што жалила, није била болесна! Само је слабила, мршавила, изгледала уморна, и ја нисам могао код ње ни по каквом знаку да назрем болест.

— Једне ноћи, кад сам се у њеном наручју пробудио, не хтедох да се окренем да је не бих узнемирио. Остао сам тако са главом на њеним грудима, кад на једном осетим некакво чудновато жуборење у њеним грудима... Видите, господине, како је ужасан наш занат: ми га ни у једном тренутку не заборав-

љамо... Судија, војник, песник, они пролазе кроз живот и по кат-кад заборављају свој занат, на свој идеал. Лекар никад! Ма како мало да је научник, ма чак да врло мало воли своју науку или ако хоћете своју вештину, он је увек и пре свега лекар! Он само гледа као лекар, чује као лекар. Сва његова чула служе увек и непрестано његовом занату!...

— Ослушкивао сам тај одмерени шумор у њеним грудима, који се мешао са неким опет одмереним жуборењем, који је сличан врењу воде.

— Помислих у себи: „То није могућно!... Преварио сам се!... Кад би то било, то би било ужасно!... Јехтика!... Не, не!... То је шуштање кошуље које ти под твојим увом чујеш!...“

И лагано јој раздрљих кошуљу. Наслоних уво на саму кожу... Авај!... Не бејаш се преварио!...

Беше ме обузео ужасан страх, тако јак, тако силан, да и данас, после толико година, уздрхтим кад се сетим те ноћи... С мојим болом мешао се пред тим неумољивим злом мој ужасан страх, страх себичан и подао: ја сам се бојао за себе!...

— Могао би ми неко упрети револвер у груди и рећи: „ако коракнеш само један корак напред, ти си мртав!...“ ја бих, можда, имао храбрости да кренем напред... Али осећати да се сваким дахом гутају микроби те ужасне болести, знати шта ће се све догодити, затворити очи и замислити шта ће све бити са унутрашњошћу мојих груди, и још више, пратити минут по минут разорење мога живота... то нисам могао!...

— Прође неколико дана. То су били мучни дани, за време којих се усиљавах да будем весео. Али ноћи! Ноћи без сна, страх од оних усана које сам волео, које ми се приближаваху, и на које требаше да притиснем пољупце! Ах, господине! Још их се сећам, још се сећам како сам их љубио прекидајући дисање стиснутих зуба, и како сам после гризао јастук да не бих јаукнуо од ужаса!... А ја сам волео своју жену. Волео сам је и плакао над њом...

— Стање њене болести било је исто. Нисам се више усуђивао да јој приђем. Мислио сам у себи: за месец дана, за шест месеца, за две године, можда, она ће умрети, а теби то исто прети!... Отуда сам дошао на мисао — страшно је! — да желим да умре на пречац, како бих се отресао онога ужасног страха и како бих могао само да је жалим!

— И та ме је жеља увела у злочин!...

— Ви не бисте могли замислити, с каквом се брзином та мисао укоренила у моју поремећену душу. И једва да се она уселила у мене, све су друге ишчезле, и мени се чинило да је она била тако јака, да је угушила чак и грижу савести, да је парализовала свест!

— Та жена, моја рођена жена, уливала ми је страх. Нисам више могао да живим с њом. Да се раставим с њом, да се разведем, изгледало ми је немогућно, непоштено чак!

— Убиство ме није револтирало!... Убити!... Ја ћу је убити!... Али како?... Отрови, који не остављају никаква знака ни трага, врло су ретки!...

— Једна паклена мисао сену ми кроз главу. Имађах у својој лабораторији извесну количину разноврсних микроба. Могао сам узети оне од колере, чије би дејство било и брзо и сигурно. Претпостављах бациле тифусне грознице, јер та болест неће привући нарочиту пажњу, ни изазвати изненађење.

— И једнога дана одважно и хладно спустих у тањир супе моје жене однеговане бациле тифусне грознице... и очекивах.

— Није дуго трајало... На крају прве недеље јавише се први знаци. За сваког другог били би још неодређени, нејасни. За мене су били поуздани!

— Од тада почиње најгаднија фаза мога злочина. Не само да нисам ништа предузимао против болести, него, напротив, чинио сам све да мој паклени посао испадне за руком. Познато је, да у тој болести не треба болеснику давати чврсту храну. Мојој жени ја то нисам закратио. И она дванаестог дана умре.

— Слагао бих, кад бих вам рекао, да сам за то време осећао какву грижу савести. Бојао сам се само да она ипак не остане у животу. Али, чим је умрла, ја сам осетио један нов страх: плашио сам се и презао да се за мој начин не сазна. Двадесет је година од смрти моје жене, и ни једнога тренутка није било, да на то нисам мислио. Узалуд сам себе убеђивао, да је немогућно да ма ко и посумња да сам ја убио своју жену. Никад, никад нисам имао мира!...

— Па онда је дошла грижа савести, која ми није дала ни мира, ни одмора, која ме је будила и успављивала, грижа савести која ми је као какав звер раздирала груди, која ме је давила!... Сто пута сам хтео да извршим самоубиство, али ми је увек недостајало храбрости. Био сам и сувише кукавица!...

— Збиља, ја сам подлац у најгаднијем и најодвратнијем смислу те речи. Све, све што сам радио, радио сам из страха! Узмите само: убио сам из страха. Живео сам са својом ужасном тајном и нисам смео да се спасем самоубиством мучног живота само из страха! И више не могу... гушим се!... Треба да ме нестане!... Међутим, пре него што сам ушао овде нисам имао храбрости да се убијем. Сад, пошто сам вам све казао, пошто сам вам се исповедио, могу да кажем да сам олакшао својој души!... Али, авај!... Једна само мисао обузима сада моју душу: мисао на гилотину! И од тога ме је сада страх, тога се сада плашим више него свега другог, тај је сад страх ужаснији од сваког страха који сам имао — понављам вам — ја сам одвратан подлац!... Па ипак! Тај страх ми даје оно, што ми је од увек недостајало, тај страх ће ми помоћи да учиним оно, што нисам до сада смео да учиним!...

И брзо, пре него сам имао времена да га задржим, он се удари својом коштуњавом песницом по слепом оку, и паде колико је дуг. Био је мртав!...

Предузетом истрагом утврђено је самоубиство. Претресом извршеним у његовом стану, међ разним хартијама нађен је један пакет писама, у којима су му пријатељи изјавили саучешће за изгубљеном женом. Ти увели и ужутели листови хартије носили су датум њене смрти.....

С француског.

Некролог

Једно за другим полиција је изгубила два своја врла представника: ветерана *Јеврема Шишмановића*, који је последње дане проводио у покоју и у најбољим годинама *Д-р Љубу Мајсторовића*, од кога је наша струка с правом очекивала плодан и користан рад.

Јеврем Шишмановић био је један од оних ретких службеника, који је својим исправним и марљивим радом могао да се одржи у полицији пуних 30 година и преброди без прекида у овој струци, коју су вали честих политичких бура највише заплъускивали, толики дуги низ година.

Тих, благ, а са пуно разумевања своје дужности, он је био подједнако поштован и од другова и од грађанства.

Пок. Шишмановић отпочео је своју чиновничку каријеру као практикант 21. марта 1872. год. Први указ за писара добио је 1. октобра 1879. год. и по том је лагано али стално напредовао. Као капетан служио је по целој Србији и свуда је оста-

ЈЕВРЕМ ШИШМАНОВИЋ

вио најлепше успомене. У београдској полицији служио је као члан и помоћник управников више година. Пензионисан је као благајник Министарства Унутрашњих Дела 1905. године.

Д-р Љуба Мајсторовић ступио је у полицију у времену, када је Државна управа стекла уверење, да се полиција, као једна од најважнијих административних грана, само тако може преустројити и подићи на ниво савремене потребе, ако њене редове попуни спремним и од струке радницима.

Пок. Љуба, по свршеном правном факултету код нас, завршио је своје студије у Немачкој, где је и докторат положио. Наоружан таквом спремом, ступио је са пуно воље у полицију, у којој је служио до последњег часа.

За време службе од седам година у београдској полицији, он је стекао опште признање спремног и савесног радника. Због своје спреме и искреног другарског опхођења, био је поштован и омиљен код својих другова. А са свога благог

темперамента, предусретљивости, тактичности и строге правичности у вршењу дужности, био је цењен код претпостављених и грађанства.

Пок. Љуба био је један од озбиљних радника и побор-

Д-р ЉУБА МАЈСТОРОВИЋ

ника за што скорије преустројство полиције у духу савремености. Али његова прерана смрт лишила је и полицију вредног, спремног и савесног радника и другове — доброг друга и пријатеља.

Његови другови, у знак другарског признања, уписали су га за првог члана *жандармског фонда* који има да се установи, са улогом од 50 динара.

Бог да им душу прости и вечан им помен.

Белешке

Академија Наука о дактилоскопији — Академија Наука у Паризу узела је у извиђање питање о интернационалном поступању са отисцима прстију преко нарочите комисије. О томе извиђају постоји овај извештај у листу „Archives d'anthropologie criminelle“ :

1. Отисци прстију једне исте личности су непроменљива од детињства до дубоке старости. Они су различити на сваком прсту понаособ и различни од отисака свакога другог лица. Подударност отисака у њиховим општим формама у 6 разних нарочитих знакова за распознавање који се опет могу један од других да разликују — чине потпуно сигурно средство за идентификацију. *Вероватноћа заблуде је у сразмери 1 према 64 милијарде.* Чак и подударност отисака више прстију, или баш једног јединог, пружа врло велику вероватноћу за идентитет. Вредност дактилоскопије у циљу идентифицирања има најмање исту вредност, но при употреби ма којих других физичких својстава у скупу.

2. Дактилоскопија је довољна за постављање једног каталога (регистра) за идентифи-

цирање. Метода, за постављање картона, за њихово распо-ређивање, и доцније поновно проналажење веома је лака. Дактилоскопски систем има то преимућство, да се може применити на индивидуе сваког узраста: на децу, младе људе и на одрасле, дакле и на малолетне разбојнике, код којих антропометрија отказује услугу. Најјевтинија је, тражи најмање персонала и мало вежбања. *Увек треба све више тежити за тим да се антропометријски систем замени овим.*

Мора се препоручити увођење једног интернационалног картона дактилоскопског за сва полицијска надлештва свију културних држава. —

Износимо ово мишљење Академије Наука о вредности дактилоскопског система, јер смо уверени да код нас још има полицијских чиновника, који сумњају у њену способност као самосталног система за идентификовање.

Интернационална изложба ватрогасних чета у Сент-Галену — Од 25. јуна до 4. јула ове године била је изложба ватрогасних чета у Сент-Галену у Швајцарској. То је једна од нај-

већих изложби ове врсте, што су до сада приређиване и по другим државама.

На тој изложби било је неколико јавних предавања о питањима овога позива. Било је за тим и вежбања ватрогасаца и проба разних најмодернијих апарата поред изложбе најразноврснијих и најсавршенијих апарата из чувених фабрика, швајцарских, немачких и других земаља.

Интересантно је поменути неколико података о њиховом савезу пожарних чета у земљи.

Док је у почетку стварања овога савеза — *1870 год. било 30 добровољних пожарних чета*, дотле се до краја прошле године тај број *поишо на 1771 секцију са 196.954 чланова*, који су или професионални или добровољни чланови. Они имају касу за потпомагање од пожара. Та каса већ има 750.000 франака, и претпрошле је године дала на име накнаде и помоћи за 449 случајева у суми од 62.898 франака.

Организација ових пожарних чета је свуда изврсна и једнообразна.

У скоро ћемо имати прилике да говоримо о овој установи код нас, која је тако тесно спојена с полициском службом. Том ћемо приликом изложити и своје мишљење о мерама, које би требало предузети да се ова важна установа што боље, и више распростре и да се што боље уреди.

Шпренговање коцкарнице у Остенди — У чувеном светском купатилу, у Остенди (Белгија) постојало је и ове сезоне једно

литерарно удружење под називом „Société Littéraire“, где се покрај седам дугачких зелених столова играло у највећем јеку *basoarat* — врста најхазардније игре.

Но полиција је као полиција, можда на основи какве дожаве, а можда пак и својом личном иницијативом, ушла у траг ове недопуштене и прескупе забаве, те се овом приликом узаптило „у име закона“ у готову новцу, и то све у наполеондорима преко 200000 fr.!

Треба имати на уму да у ово купатило долази искључиво највиша аристократија из свих крајева света, која за неких 6 недеља и нешто више на најлакомисленији начин баца и проћерда силан новац а понекад и све своје имање.

Наравно да је овај догађај изазвао огромну сензацију већ и због тога како је смела полиција да удара на овакво сјајно аристократско друштво, па још са тако звучним називом, као што је „Литерарно удружење“ у једном од најлуксузнијих купатила на обали океана.

Овај оправдани и хумани корак полицијски и у овом случају је морао допустити пред материјалним разлозима самога купатила, и коцка је, на жалост, после краткога времена опет допуштена.

Види се, дакле, да ми нисмо усамњени у погледу ових обзира, кад је реч о извршивању јасних законских наређења.

Предавање о графологији у пештанској полицији — Г-ђа Долфине Попе, графолог, која је као таква ангажована код

бечког првостепеног суда, држала је пре 2 месеца два предавања о графологији, и то прво у касини у Анпот. вароши, а друго у самој префектури пештанске полиције.

Предавање у касини госпођа Попе држала је у циљу познавања слушалаца с графологијом у генералном смислу, а у префектури држала је осим тога још и предавање о специјалној графологији у криминалним делима.

Своја предавања, која су резултат њеног искуства и марљивог проучавања кроз дуги низ година, г-ђа Попе је допуњавала и изношењем графолошких таблица.

При својим директним предавањима показивала је она своје знање и на практичан начин тим, што је из рукописа присутних дала често врло карактеристичне податке о индивидуалним и карактерним особинама присутних личности.

Она ужива велику популарности у Немачкој.

У Бечу је нарочито изазвала сензацију својим чланком, којим је објашњавала Хофрихтеров случај с графолошког гледишта у познатој његовој афери.

Ми ћемо у идућим бројевима донети саопштења о томе, колико се графологија данас практично употребљава по појединим полицијама, и какви су успеси до сада постигнути у овом правцу.

Нови криминални албум у Шпанији — Шпанска полиција спремила је за полициске чиновнике у земљи практични ручни

албум с фотографијама 600 њихових најопаснијих криваца из земље већ га је пустила у употребу. Ове албуме шпанска ће влада послати и свима осталим државама преко њихових заступника, како би се у случају потребе и оне могле њима користити.

Dr. Фридрих Олориц, професор мадридског универзитета за идентификацију криваца и главни директор казних завода у Шпанији, спрема, међутим, један још већи албум са 1500 фотографија и са отисцима прстију злочинаца уз фотографије. Тај ће му албум бити готов кроз неколико месеци.

Он ће се нарочито згодно моћи употребити на железничким станицама, паробродима и на свима јавним местима, у свима случајевима, где постоји сумња да је извесна личност слична којој фотографији из албума, упоређујући њезин узети отисак на лицу места са отиском из албума.

Ово је први албум ове врсте код европских полиција, и сваки који се интересује дактилоскопијом са интересовањем ће очекивати практичне резултате ове новине.

Г. Dr. Олориц је велики поборник дактилоскопије и оснивалац једне њене посебне методе при раду. До сада је написао неколико студија о том питању, које су познате и изван граница његове државе.

Највећа детективска награда до данас — Неки американски детектив Паор, добио је на име проказивачке награде 3,360.000 франака за откривење

учињених превара и швиндлераја од стране шећерног труста у Америци, за што су они били кажњени са — 10,800.000 франака.

То је највећа награда, коју је до сада добио један полицајац за вршење службе.

О повишењу казне за злостављање животиња у Немачкој и Русији — У Немачкој постоји пројекат да се § 360 њиховог кривичног закона, који говори о злостављању животиња измени и да се казна, која је досада била за мучење животиња 150 марака или 6 недеља затвора, повиси на 600 марака или три месеца затвора.

Тако исто и у Русији постоји пројекат да се повиси казна за исту врсту кривице.

Колико би тек потребно било код нас, да се та измена учини у § 362 крив. закона по коме се за злостављање животиња не може виновник више казнити од 5 дана затвора.

Наше грађанство и наша полиција добро знају до каквих се нечовечних сцена долази сваки дан по појединим улицама, од стране рабација и кочијаша, и колико би обилне примене имао овај законски

пропис у многим другим поступцима грађанства према животињама.

Сазнајемо да ће Друштво за заштиту животиња, нарочитом представком умолити Г. Министра Правде, да сада, при измењивању појединих одредаба у Кривичном закону, учини и ову корисну измену у интересу хуманости и правде.

Полициски пас на делу — 31. Јануара 1910. год., у једном немачком рударском селу непознато лице покушало је да обије кантину и да изврши похару. Пошто је омирисао браву на вратима полицис. пас „Флора“ упути се правцем ка радничким становима. На једноме месту, где бејаше наслагано старо гвожђе „Флора“ је тражила нешто, док не наиђе на једну гвоздену шипку, која је била око једног метра у дужини и покушаваше да је апортира — донесе — полициском агенту. Потом се упути стану монтера Хермана и донесе из његове собе једну његову дрвену папучу која је лежала на његовом кревету. Истрагом се доказало да је тај монтер био оно лице, које је покушало да обије кантину.

==== Уредништво прима огласе ====

Изрази сваког 1 и 15 у месецу

Цена му је до краја године 2 дин.

Стан уредништва: Карађорђева 69.

Одговорни уредник:
Васа Лазаревић

Штампарија „Св. Сава“, Вука Караџића улица број 22 и 24

Власници: М. Жекић и М. Војански